

Piotr Starzyński

Wytyczne w aktach głównych czy podręcznych (kontrolnych)? Rozważania na tle praktyki prokuratorskiej i doświadczeń obrońców z punktu widzenia bezpieczeństwa wewnętrznego

SŁOWA KLUCZOWE:

polecenie prokuratora, zaskarżenie polecenia prokuratorskiego, ujawnienie stronom postępowania treści polecenia prokuratorskiego, przechowywanie wytycznych, przechowywanie poleceń, bezpieczeństwo wewnętrzne.

STUDIA I ANALIZY

Tak postawione kontrowersyjne pytanie w temacie poniższych rozważań wymaga przytoczenia kilku słów wyjaśnień. Inspirację do tytułowych dywagacji stanowią bowiem prokuratorskie doświadczenia autora z jednej strony i obrończe z drugiej. Z tego względu piszący *a priori* przyjął kontrowersyjność zapytania, na które odpowiedź, a przynajmniej jej próba, stanowi niniejsza publikacja, bowiem każda z pytanych przez autora osób związana z organami postępowania przygotowawczego w sposób kategoryczny, bez cienia wątpliwości, udzielała odpowiedzi wskazującej na przechowywanie wytycznych w aktach podręcznych prokuratora oraz aktach kontrolnych policji i innych nieprokuratorskich organach postępowania przygotowawczego, co potwierdza wspomniane doświadczenie zawodowe autora. Głównym argumentem przemawiającym za udzielaniem takiej odpowiedzi była konieczność zapewnienia bezpieczeństwa. Nie ulega wątpliwości, że ujawnienie planowanych czynności procesowych w aktach głównych postępowania karnego może mieć wpływ na bezpieczeństwo jego uczestników, o ile strony procesu uzyskają dostęp do akt sprawy. Z drugiej jednak strony należy mieć na względzie, że dokumentowanie wydawanych poleceń wiąże się z dokumentowaniem działalności organów państwowych i transparentnością tej działalności także w przypadku ich działania na rzecz bezpieczeństwa.

Praktyką jest przechowywanie wydawanych przez prokuratora na mocy art. 326 § 3 pkt 4 kpk wytycznych właśnie w aktach podręcznych i kontrolnych. Owe wytyczne stanowią polecenia wydawane w ramach nadzorowanego postępowania przygotowawczego bądź prowadzonego przez prokuratora osobiście, lecz wydawane właściwym organom w związku z powierzeniem prowadzenia postępowania przygotowawczego w części lub w zakresie podjęcia konkretnych czynności, stosownie do dyspozycji art. 311 kpk odnoszącej się do śledztwa i unormowania wynikającego z art. 325a kpk w związku z art. 311 § 2 kpk dotyczącego prowadzenia postępowania przygotowawczego w formie dochodzenia. Obok poleceń wytyczne mogą wskazywać także kierunki postępowania, o których mowa w art. 326 § 1 pkt 1 kpk. Zaprezentowane pojęcie wytycznych jest powszechnie przyjęte w praktyce prokuratorskiej i innych organów postępowania przygotowawczego, przy czym w języku prawnym polecenia i wytyczne nie są synonimami.

Stosownie do § 142 ust. 2 regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury¹, zwanego w dalszej części artykułu regulaminem, prokurator będący na miejscu zdarzenia, dokonując czynności, o których mowa w art. 308 § 1 i 2 kpk bądź kierując ich przebiegiem, podejmuje decyzje o przedmiocie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, przekazując jednocześnie funkcjonariuszowi policji albo innemu uprawnionemu organowi dokonującemu czynności lub uczestniczącemu w ich dokonaniu ustne polecenia i wytyczne, przy czym na wniosek funkcjonariusza policji albo innego uprawnionego organu polecenia i wytyczne prokurator winien potwierdzić w odrębnej notatce urzędowej.

Choć za punkt rozważań przyjęto wydawanie i dokumentowanie oraz przechowywanie wytycznych w relacji prokurator – nieprokuratorskie organy postępowania przygotowawczego, to nie bez znaczenia jest również rozróżnienie przez prawodawcę pojęć „wytyczne” i „polecenie” w relacjach zachodzących wewnątrz samej prokuratury. W ramach wyjątku od zasady niezależności prokuratora, ma on obowiązek, na mocy art. 8 ust. 1 ustawy o prokuraturze², wykonywać między innymi wytyczne

¹ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 maja 2010 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Dz. U. z 2010 r., nr 49, poz. 296.

² Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, t.j. Dz. U. z 2008 r., nr 7, poz. 39 z późn. zm.

i polecenia przełożonego prokuratora, które jednak nie mogą dotyczyć treści czynności procesowej, przy czym, co istotne, zgodnie z art. 8 ust. 3 wskazanej ustawy, owe wytyczne dotyczące konkretnie oznaczonej sprawy oraz polecenia są włączane do akt sprawy.

Z przytoczonej regulacji wynika jednoznacznie, że, wbrew przyjętej praktyce, wytyczne i polecenia nie są tożsamymi pojęciami, wytyczne zaś – *a contrario* – nie muszą dotyczyć konkretnie oznaczonej sprawy i jako takie nie muszą być obowiązkowo włączane do akt sprawy.

Nie ulega wątpliwości, że polecenia, o których mowa w art. 326 § 3 pkt 4 kpk stanowią wyraz procesowego nadzoru prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez organy nieprokuratorские³, przywołana zaś regulacja art. 8 ustawy o prokuraturze związana jest z nadzorem służbowym sprawowanym w samej prokuraturze i ustrojową zasadą niezależności prokuratury. W ramach nadzoru służbowego, stosownie do dyspozycji § 56 regulaminu, prokurator bezpośrednio przełożony, stwierdzając potrzebę zmiany lub uchylecia decyzji prokuratora podległego, podejmuje nową decyzję procesową, bądź, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może polecić opracowanie projektu nowej decyzji, na podstawie pisemnych wytycznych, prokuratorowi, którego decyzję zmienia lub uchyla, przy czym polecenia i wytyczne są włączane do akt głównych sprawy.

O poleceniach będących wyrazem sprawowanego przez prokuratora procesowego nadzoru nad postępowaniem przygotowawczym stanowi § 210 ust. 4 pkt 12 zarządzenia nr 1426 Komendanta Głównego Policji⁴ przewidujący przechowywanie w aktach kontrolnych wytycznych, poleceń i uwag prokuratora sprawującego nadzór nad postępowaniem przygotowawczym.

Wydaje się, że wytyczne mają charakter ogólny, nieskonkretyzowany, nie dotyczą, w przeciwieństwie do poleceń, konkretnych czynności i stanowią wskazówki, kierunki postępowania, o których mowa w art. 326 § 3 pkt 1 kpk. Polecenia to oświadczenia imperatywne wydawane organom procesowo podwładnym i z racji ich nadrzędności procesowej mogą być wydawane jedynie przez organy procesowe, a nadto ich władczy i indywidualny charakter sprawia, że są one wiążące jedynie dla ich

---

³ T. Grzegorzczak, *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2009, s. 665.

⁴ Zarządzenie nr 1426 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez służby policyjne wyznaczone do wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców, Dz. Urz. KGP z 2005 r., nr 1, poz. 1.

adresata⁵. Polecenia, na mocy art. 93 § 4 kpk, może wydawać policji sąd lub prokurator w wypadkach wskazanych w ustawie.

Unormowania Kodeksu postępowania karnego nie operują pojęciem wytycznych. Z uwagi na podejmowaną problematykę nie ma większego znaczenia, czy pojęcia wytycznych i poleceń mają tożsame znaczenia. Istotnym jest, czy owe polecenia bądź wytyczne przyjmują postać czynności procesowych, bowiem udzielenie odpowiedzi na tak postawione pytanie winno rzutować na ustalenie, czy fakt ich wydania przez prokuratora winien zostać udokumentowany w aktach głównych sprawy, bowiem wiąże się to bezpośrednio z zagadnieniem nie tylko jawności postępowania przygotowawczego, ale przede wszystkim zaskarżalności takich wytycznych lub poleceń.

Nie budzi wątpliwości włączanie do akt głównych poleceń immanentnie związanych z realizacją decyzji procesowych, przykładowo, nakazujących policji wykonanie postanowienia o przeszukaniu czy też zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu osoby podejrzanej w trybie art. 326 § 3 pkt 4 kpk. W praktyce takie polecenia są ujęte w decyzjach procesowych, postanowieniach bądź zarządzeniach.

Prokurator, sprawując nadzór nad postępowaniem przygotowawczym, wydaje jednak szereg innych poleceń niepoprzedzonych podjęciem rozstrzygnięcia w postaci pisemnej decyzji procesowej. Jest on władny przecież wydać na mocy art. 326 § 3 pkt 4 kpk polecenie zatrzymania osoby podejrzanej w trybie art. 244 § 1 kpk⁶ czy też polecenie dokonania tymczasowego zajęcia mienia ruchomego, o którym mowa w art. 295 kpk⁷. Z tego względu nie można bezkrytycznie przyjąć tezy, że w każdym przypadku „[...] cechą charakterystyczną poleceń jest to, iż, mimo że są to władcze oświadczenia woli, to nie wywołują one bezpośrednich skutków procesowych w sytuacji procesowej stron i innych uczestników postępowania”⁸.

⁵ T. Grzegorzczak, *Polskie...*, s. 371, 392–393, tenże, *Czynności procesowe w postępowaniu karnym*, Warszawa 1998, s. 8.

⁶ P. Starzyński, *Prosecution detention – remarks on the grounds of the constitution and convention for the protection of human rights and fundamental freedoms regulations*, [w:] E. Pływaczewski (red.), *Current problems of the penal law and criminology*, Białystok 2009, s. 627.

⁷ P. Starzyński, *Postępowanie zabezpieczające w polskim procesie karnym*, Warszawa 2007, s. 286, 297.

⁸ K. Woźniewski, *Polecenie sądu jako forma ingerencji w postępowanie przygotowawcze (aspekty formalne)*, [w:] S. Lelental, J. Kudrelek, I. Nowicka (red.), *Czynności dochodzeniowo-śledcze i działania operacyjne policji a rola sądu w postępowaniu przygotowawczym*, Szczytno 2008, s. 54.

Tego typu polecenia podlegają kontroli odwoławczej na mocy art. 302 § 2 i 3 kpk przez organ pozasądowy. Przepis ten legitymuje strony oraz osoby niebędące stronami do zaskarżenia w formie zażalenia czynności innych niż postanowienia i zarządzenia naruszające ich prawa, przy czym prokurator bezpośrednio przełożony sprawuje kontrolę instancyjną nad takimi czynnościami prokuratora. W przypadku podjęcia czynności przez organ nieprokuratorski postępowania przygotowawczego organem właściwym do rozpoznania zażalenia jest prokurator nadzorujący postępowanie przygotowawcze, co wynika z art. 465 § 3 kpk w związku z art. 467 § 1 kpk. „Artykuł 302 § 1 zawiera klauzulę dopełniającą, stanowiącą podstawę wniesienia zażalenia wtedy, gdy żaden inny przepis nie przewiduje wyraźne zaskarżalności postanowienia lub zarządzenia”⁹. Omawiana regulacja odnosi się tylko do postępowania przygotowawczego, a nadto prawo zaskarżenia czynności w toku postępowania przygotowawczego obejmuje nie tylko „[...] czynności organu prowadzącego postępowanie, ale także czynności organu, któremu powierzono dokonanie określonych czynności w toku postępowania przygotowawczego, jak również czynności prokuratora w zakresie nadzoru nad postępowaniem”¹⁰. „Naruszenie prawa w ujęciu ogólnym (w obu powyższych przepisach) oznacza naruszenie prawa zarówno materialnego (karnego, cywilnego, administracyjnego), jak i procesowego, poprzez wadliwe zastosowanie albo niesłuszne niezastosowanie określonych przepisów”¹¹. Naruszenie prawa możliwe jest, zdaniem Sądu Najwyższego, jedynie w wyniku przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez organ procesowy¹².

Z przytoczonych tez można zatem wysnuć wniosek, że polecenia prokuratora dokonania czynności procesowych powinny być dokumentowane w aktach głównych sprawy z uwagi na możliwość zaskarżenia takich poleceń i ich procesowy charakter. Wyraźnie przy tym należy zaznaczyć, że nie chodzi tu o polecenia związane z ukierunkowaniem postępowania przygotowawczego, przyjmujące postać planów śledztwa, ogólnych wskazań w zakresie dynamiki, rzetelności prowadzonego postępowania przygotowawczego. Owe polecenia, które muszą znajdować się w aktach głównych, a zatem być dostępne stronom i innym uczestnikom

---

⁹ S. Zabłocki, *Postępowanie odwoławcze w nowym kodeksie postępowania karnego*, Warszawa 1997, s. 171.

¹⁰ Z. Młynarczyk, *Postępowanie przygotowawcze (uwagi ogólne)*, „Prokuratura i Prawo”, 1995, nr 6, s. 12.

¹¹ W. Grzeszczyk, *Praktyczne aspekty gravamen w procesie karnym*, „Prokuratura i Prawo”, 2008, nr 11, s. 11.

¹² Postanowienie SN z dnia 22 lipca 2004 r., WZ 49/04, OSNKW z 2004 r., nr 10, poz. 93.

postępowania przygotowawczego, oczywiście w granicach i na zasadach określonych w art. 156 kpk, to polecenia związane z nakazaniem podjęcia konkretnych czynności procesowych rzutujących na sytuację prawną, w tym procesową tych podmiotów.

Podkreślić należy, że prokurator, wydający polecenie podjęcia czynności procesowej, jest wyłączony *ipso iure* z rozpoznania środka zaskarżenia na tę czynność, co wynika wprost z art. 40 § 1 pkt 6 kpk w związku z art. 47 § 1 kpk. Okoliczność wyłączająca go z pełnienia funkcji organu odwoławczego musi przecież być udokumentowana w aktach sprawy, co można osiągnąć poprzez włączanie do akt głównych takich poleceń. Poza tym, aby podmioty określone w art. 302 § 2 kpk mogły realizować swoje prawa, muszą mieć świadomość przysługujących im uprawnień, co wiąże się nie tylko z koniecznością dokumentowania poleceń prokuratorskich, ale również stosownego pouczenia ich o prawie do zaskarżenia owych poleceń.

Z istoty zasady informacji prawnej w jej względnej postaci, o której mowa w art. 16 § 2 kpk, wynika, że nakaz udzielenia informacji uczestnikom o ciężących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, w przypadku braku takiego ustawowego obowiązku, powinien być realizowany jedynie w miarę potrzeby, przy czym brak pouczenia nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania lub innej osoby, której to dotyczy, o ile w świetle okoliczności sprawy pouczenie takie było nieodzowne. Takie pouczenie ma dotyczyć „[...] ewentualnie jedynie uprawnień lub obowiązków bezpośrednio związanych z dokonywaną czynnością, a nie wszystkich możliwych, w tym i odległych uprawnień i obowiązków uczestnika procesu”¹³. „Przepis art. 16 § 2 k.p.k. nie nakłada na organy procesowe obowiązku czuwania nad szeroko rozumianym interesem stron, a tylko powinność informowania ich o tych uprawnieniach i obowiązkach, które łączą się bezpośrednio z treścią wydawanego orzeczenia, decyzji, czynności”¹⁴. Niewątpliwie realizacja czynności procesowej, przykładowo zasygnalizowanego zatrzymania osoby podejrzanej czy tymczasowego zajęcia mienia ruchomego, na skutek wydanego przez prokuratora polecenia wiąże się w sposób bezpośredni z realizacją uprzedniej czynności, a zatem polecenia kształtującego w wyniku podjęcia owych czynności sytuację prawną

¹³ Postanowienie SN z dnia 14 grudnia 1979 r., IV KZ 194/79, OSNKW z 1980 r., nr 2, poz. 19.

¹⁴ Postanowienie SN z dnia 12 sierpnia 2008 r., V KK 45/08, LEX nr 438427.

jej uczestników, tj. w omawianym kontekście stron i innych osób, o których mowa w art. 302 § 2 kpk.

Skoro nieprokuratorskie organy postępowania przygotowawczego mają obowiązek realizacji poleceń prokuratora, oczywiście o ile nie łączy się to z popełnieniem przestępstwa, a których realizacja może naruszać prawa stron i innych uczestników postępowania, to w przypadku uchybienia takim prawom, podmiotom tym przysługuje złożenie zaskarżenia w postaci zażalenia nie tylko na podjętą czynność nieprokuratorskich organów postępowania przygotowawczego, ale również na czynność przyjmującą postać polecenia jej dokonania.

Wymóg posługiwania się obiektywnymi kryteriami przy ocenie realizacji względnej zasady informacji prawnej, zwłaszcza z prawdopodobieństwem niezajomości uprawnień wynikających z okoliczności, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, wskazując, że ocena ta nie może nosić znamion dowolności¹⁵, przemawia za celowością każdorazowego pouczenia uczestników czynności procesowych realizowanych na skutek wydanych poleceń przez prokuratora o ich wydaniu i przysługujących im uprawnieniach do zaskarżenia takich poleceń oraz dokumentowania w protokole podejmowanych czynności faktu ich realizacji na polecenie prokuratora oraz udzielenia stosownego pouczenia.

Takie postępowanie nie tylko przyczyni się do rzeczywistej realizacji zasady informacji prawnej w kształcie nadanym jej przez dyspozycję art. 16 § 2 kpk, ale również w pewnym zakresie udokumentuje okoliczność wydania polecenia realizacji czynności procesowej. Przepisy Kodeksu postępowania karnego nie przewidują bowiem formy wydawania poleceń, a zatem dopuszczalnym jest ich wydawanie ustne jak i pisemne, przy czym słusznie w literaturze przedmiotu podnosi się, że powinny one przyjmować postać pisemną, co uzasadnia się możliwością uniknięcia różnicy zdań co do treści polecenia ustnego, jak też walorem dowodowym formy pisemnej¹⁶. Unormowania procedury karnej nie nakładają obowiązku uzasadniania poleceń, a zatem zagadnienie to można rozpatrywać z punktu widzenia celowościowego¹⁷. Przytoczony na wstępie § 142 ust. 2 regulaminu obliguje prokuratora do potwierdzenia w odrębnie sporządzonej notatce urzędowej wydania polecenia w toku prowadzenia postępowania w niezbędnym, o którym mowa w art. 308

---

¹⁵ Postanowienie SN z dnia 17 marca 1993 r., II KR 36/93, OSNKW z 1993 r., nr 5–6, poz. 32.

¹⁶ K. Woźniewski, *Polecenie sądu jako...*, s. 57.

¹⁷ Tak w odniesieniu do poleceń sądu K. Woźniewski, *Polecenie sądu jako...*, s. 57.

kpk zakresie jego kierowania, przy czym obowiązek udokumentowania wydania polecenia realizuje się z chwilą złożenia o to wniosku funkcjonariusza policji albo innego uprawnionego organu.

Podkreślić należy, że akta postępowania przygotowawczego, tak główne, jak i podręczne, „[...] stanowią informację o działalności organu publicznego, jakim bez wątplenia jest prokuratura. Oznacza to, że na mocy art. 4 ust. 3 ustawy o dostępie do informacji publicznej, zobowiązana jest ona do udostępnienia informacji, będących w jej posiadaniu”¹⁸. Nie ulega wątpliwości, że „[...] akta postępowania przygotowawczego stanowią informację o działalności organów publicznych, jak i prokuratora jako organu władzy publicznej w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Wypełnia to więc dyspozycję art. 61 Konstytucji RP. Zgodnie więc z ust. 3 art. 4 ustawy o dostępie do informacji publicznej podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2 będące w posiadaniu takich informacji obowiązane są do ich udostępnienia”¹⁹.

Na zakończenie, odnosząc się do tytułu niniejszej publikacji, wskazać należy, że w praktyce nader rzadko takie polecenia, będące przedmiotem powyższych rozważań, włączane są do akt głównych sprawy, co, przy uznaniu zasadności podniesionych tez, nie stanowi właściwej praktyki, jako sprzecznej z przytoczonymi poglądami znajdującymi uzasadnienie prawne w przywołanych unormowaniach. Podkreślić należy, że przecież samo ujawnienie w aktach głównych postępowania wydanych wytycznych nie skutkuje automatycznie ich jawnością zewnętrzną, bowiem o udostępnieniu stronom akt sprawy stanowi art. 156 § 5 i 5a kpk. I tak, zgodnie z art. 156 § 5a kpk w toku postępowania przygotowawczego podejrzanemu i jego obrońcy udostępnia się akta sprawy w części zawierającej dowody wskazane we wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania oraz wymienione w postanowieniu o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania. Prokurator może odmówić zgody na udostępnienie akt w tej części tylko wówczas, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że narażałoby to na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pokrzywdzonego lub innego uczestnika postępowania, groziłoby zniszczeniem lub ukryciem dowodów albo tworzeniem dowodów fałszywych, groziłoby uniemożliwieniem ustalenia i ujęcia współsprawcy czynu zarzucanego podejrzanemu lub sprawców innych czynów

¹⁸ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 maja 2008 r., II SA/Wa 2171/07, LEX nr 516084.

¹⁹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 19 grudnia 2008 r., II SAB/Kr 64/07, LEX nr 529890.

ujawnionych w toku postępowania, ujawniałyby prowadzone czynności operacyjno-rozpoznawcze lub zagrażałyby utrudnieniem postępowania przygotowawczego w inny bezprawny sposób.

Podkreślić należy, że w przypadku zgłoszenia przez obrońcę lub samego podejrzanego oświadczenia o woli udziału w czynnościach procesowych, o których mowa w art. 315–317 kpk, nie może spotkać się z wezwaniem ich do sprecyzowania konkretnych czynności, w których planowany jest udział. Nie jest bowiem możliwym sprecyzowanie żądania udziału w konkretnych czynnościach, dlatego, uwzględniając dyrektywę lojalności procesowej, o której mowa w art. 16 § 2 kpk, zasadnym jest udzielanie informacji niezbędnych do skutecznego wykorzystywania uprawnień przewidzianych między innymi w art. 317 § 1 kpk warunkujących realizację prawa do obrony. Prokurator władny jest na mocy art. 317 § 2 kpk w szczególnie uzasadnionym przypadku postanowieniem odmówić dopuszczenia do udziału w czynności ze względu na ważny interes śledztwa, którym może być także konieczność zagwarantowania bezpieczeństwa, w tym przede wszystkim bezpieczeństwa uczestników postępowania, przykładowo osób, które mają zostać przesłuchane w charakterze świadków. Słusznie pojęte bezpieczeństwo może zatem stanowić przesłankę zarówno odmowy udostępnienia akt sprawy, jak również dopuszczenia podejrzanego i jego obrońcy do udziału w czynnościach procesowych. Niemniej jednak, w sytuacji braku zagrożenia bezpieczeństwa, powinni oni mieć dostęp do akt postępowania, w tym informacji o wydanych poleceniach podjęcia czynności procesowych, co pozwoli na realizację prawa do obrony, w tym między innymi poprzez zainicjowanie kontroli tych poleceń i tym samym zasadności, legalności czy też prawidłowości przedsięwziętych działań przez organy państwowe.

STRESZCZENIE

W praktyce organów ścigania wytyczne, a zatem polecenia wydane przez organ sprawujący nadzór nad postępowaniem przygotowawczym, ale także wskazania dotyczące kierunku prowadzenia postępowania, niemalże zawsze przechowywane są w aktach podręcznych prokuratora oraz aktach kontrolnych policji. Niniejsza publikacja stanowi próbę odpowiedzi na pytanie, czy praktyka taka jest właściwa, a zatem czy strony procesu karnego powinny mieć dostęp do takich wytycznych, zwłaszcza przy uznaniu dopuszczalności zaskarżenia niektórych poleceń wydawanych przez prokuratora.

Piotr Starzyński

GUIDELINES IN MAIN RECORDS OR REFERENCE RECORDS (CONTROL RECORDS)? REFLECTIONS BASED ON PROSECUTOR'S PRACTICE AND EXPERIENCES OF THE DEFENCE FROM THE POINT OF VIEW OF INTERNAL SECURITY

Guidelines in practice of law enforcement organs are orders given by the organ supervising preparatory proceedings, but also instructions concerning the direction of the conducted proceedings. In nearly all of the cases those guidelines are kept in prosecutor's reference records or in control records of the Police. The following publication tries to answer the question whether such practice is appropriate and whether parties of criminal proceedings should have access to the guidelines, especially in the context of possible appeal against some of prosecutor's orders.

KEY WORDS: *prosecutor's order, appeal against prosecutor's order, disclosure of prosecutor's order's content to proceeding's parties, safekeeping of guidelines, safekeeping of orders, internal security.*

Bibliografia

- Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, t.j. Dz. U. z 2008 r., nr 7, poz. 39 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 maja 2010 r., Regulamin wewnętrzny urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Dz. U. z 2010 r., nr 49, poz. 296.
- Zarządzenie nr 1426 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez służby policyjne wyznaczone do wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców, Dz. Urz. KGP z 2005 r., nr 1, poz. 1.
- Postanowienie SN z dnia 22 lipca 2004 r., WZ 49/04, OSNKW z 2004 r., nr 10, poz. 93.
- Postanowienie SN z dnia 14 grudnia 1979 r., IV KZ 194/79, OSNKW z 1980 r., nr 2, poz. 19.
- Postanowienie SN z dnia 12 sierpnia 2008 r., V KK 45/08, LEX nr 438427.
- Postanowienie SN z dnia 17 marca 1993 r., II KR 36/93, OSNKW z 1993 r., nr 5–6, poz. 32.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 maja 2008 r., II SA/Wa 2171/07, LEX nr 516084.

- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 19 grudnia 2008 r., II SAB/Kr 64/07, LEX nr 529890.
- T. Grzegorzczuk, *Czynności procesowe w postępowaniu karnym*, Warszawa 1998.
- T. Grzegorzczuk, *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2009.
- W. Grzeszczyk, *Praktyczne aspekty gravamen w procesie karnym*, „Prokuratura i Prawo”, 2008, nr 11.
- Z. Młynarczyk, *Postępowanie przygotowawcze (uwagi ogólne)*, „Prokuratura i Prawo”, 1995, nr 6.
- P. Starzyński, *Postępowanie zabezpieczające w polskim procesie karnym*, Warszawa 2007.
- P. Starzyński, *Prosecution detention – remarks on the grounds of the constitution and convention for the protection of human rights and fundamental freedoms regulations*, [w:] E. Pływaczewski (red.), *Current problems of the penal law and criminology*, Białystok 2009.
- K. Woźniewski, *Polecenie sądu jako forma ingerencji w postępowanie przygotowawcze (aspekty formalne)*, [w:] S. Lelental, J. Kudrelek, I. Nowicka, (red.), *Czynności dochodzeniowo-sledcze i działania operacyjne policji a rola sądu w postępowaniu przygotowawczym*, Szczytno 2008.
- S. Zabłocki, *Postępowanie odwoławcze w nowym kodeksie postępowania karnego*, Warszawa 1997.